

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Petra Průchy a soudců Mgr. Jany Brothánkové a JUDr. Tomáše Langáška v právní věci žalobce: **J. O.**, zastoupen JUDr. Jarmilou Bajarovou, advokátkou, se sídlem Matiční 730/3, Ostrava - Moravská Ostrava, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, odbor azylové a migrační politiky, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 12. 2015, č. j. OAM-792/ZA-ZA02-P17-2015, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 8. 4. 2016, č. j. 61 Az 10/2015 - 35,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Ustanovené zástupkyni žalobce JUDr. Jarmile Bajarové **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů ve výši 4.114 Kč, která jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce podal dne 14. 9. 2015 druhou žádost o udělení mezinárodní ochrany v České republice. Je státním příslušníkem Ukrajiny, zemi původu opustil v roce 1998, a od té doby pobývá v České republice za účelem práce. Stěžovatel požádal o mezinárodní ochranu již dne 26. 3. 2014, důvodem byla politická situace na Ukrajině a skutečnost, že si v České republice zvykl a na Ukrajině již nic nemá. Mezinárodní ochrana mu nebyla udělena rozhodnutím ze dne 22. 8. 2014. Žaloba proti tomuto rozhodnutí byla zamítnuta a následně kasační stížnost byla odmítnuta pro nepřijatelnost usnesením, které nabylo právní moci dne 28. 8. 2015. O mezinárodní ochranu nyní požádal z důvodu, že nechce být zapleten do vojenského konfliktu, přišlo mu už několik povolávacích rozkazů. Dále uvedl, že má problém s Pravým sektorem, který otravuje jeho rodinu.

Žalovaný o žádosti žalobce rozhodl rozhodnutím č. j. OAM-792/ZA-ZA02-P17-2015 ze dne 2. 12. 2015 (dále jen „**napadené rozhodnutí**“) tak, že se mezinárodní ochrana

žalobci podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), neuděluje. Žalovaný v napadeném rozhodnutí uvedl, že přistoupil k meritornímu posouzení jeho opakované žádosti o mezinárodní ochranu z důvodu nově uváděných skutečností, a sice že žadatel má obavu z povolání do armády, přičemž zmínil problémy s Pravým sektorem, které má rodina jmenovaného, protože se nechťejí k dané organizaci připojit. Žalovaný k tomu konstatoval, že snaha vyhnout se nástupu do armády není sama o sobě důvodem k udělení azylu. Problémy s Pravým sektorem se netýkají osoby žadatele, neboť ten žije v České republice již 17 let, ve vlasti nebyl již od roku 1998 a nemohl se tedy z logiky věci dostat do potíží s členy Pravého sektoru. Obavu odvozuje z informací na základě telefonických hovorů s bratrem. Z výpovědi žadatele nevyplývá, že by bratr využil k ochraně svých práv všech mechanismů, které mu právní řád nabízí. A nelze předjímat, že by jemu či jeho rodinným příslušníkům nebyla ze strany státních orgánů jeho vlasti adekvátní pomoc zajištěna, nebo že by mu tato byla odmítnuta. Žalovaný dále uvedl, že žadateli byla dána možnost seznámit se s informacemi ohledně bezpečnostní a politické situace a stavu dodržování lidských práv na Ukrajině. Žadatel se seznámil pouze s výčtem informací s tím, že se podrobněji seznamovat nechtěl. Žalovaný konstatoval, že žadatel nesplňuje důvody pro udělení doplňkové ochrany. Žalovaný posoudil situaci žadatele, který žil a naposledy byl přihlášen k trvalému pobytu ve městě Strij na západě Ukrajiny a uvedl, že se jedná o místo, které je pod plnou kontrolou současné proevropsky orientované vlády. Žalovaný uzavřel, že nebyly naplněny podmínky pro udělení mezinárodní ochrany a mezinárodní ochrana se tudíž neuděluje.

Krajský soud v Ostravě (dále jen „krajský soud“) rozsudkem ze dne 8. 4. 2016, č. j. 61 Az 10/2015 – 35, (dále jen „**napadený rozsudek**“) žalobu zamítl. Krajský soud se neztotožnil se žalobní námitkou neaktuálnosti zpráv a informací o zemi původu. Krajskému soudu nejsou známy konkrétní aktuálnější informace než ty, které jsou obsaženy ve správním spisu žalovaného. Jestliže tyto zprávy pocházejí z prvního pololetí roku 2015 a napadené rozhodnutí bylo vydáno 2. 12. 2015, je absurdní tvrdit, že tyto zprávy byly neaktuální a nepoužitelné. V doplnění žaloby se neuvádí jediná konkrétní zpráva či informace o zemi původu, kterou by žalovaný opomněl hodnotit. Žalobce neuvedl, které události se podstatně měnily ve vývoji situace Ukrajiny a jaký měly konkrétní vztah k žalobci samotnému. Podle krajského soudu doplnění žaloby blíže nespecifikuje údajné porušení § 12 zákona o azylu, pouze se poukazuje na to, že žalobce ve své žádosti uvedl relevantní důvody, že je uprchlíkem „sur place“ a že jeho obava z pronásledování je opodstatněná. Obecně žalobce poukázal na důkazní břemeno, jak jej řeší ustanovení tzv. kvalifikační směrnice. Tento žalobní bod považoval krajský soud za nedůvodný už jen proto, že je nepřezkoumatelný. Dále krajský soud posoudil žalobní námitku týkající se § 14 zákona o azylu a dospěl k závěru, že pod dané ustanovení nelze podřadit důvod spatřovaný žalobcem ohledně zániku jeho vazeb s jinými osobami na Ukrajině pro dlouhodobou nepřítomnost v zemi původu. Za nedůvodný shledal i žalobní bod spatřovaný v porušení § 14a zákona o azylu, neboť žalobce žil a byl naposledy hlášen k trvalému pobytu ve městě Strij ve Lvovské oblasti na západě Ukrajiny. Je pravdou, že vyhláška č. 328/2015 Sb. mezi bezpečné země původu nezahrnuje Ukrajinu, tato samotná skutečnost však neznamená, že by případný návrat žalobce do jeho země původu znamenal rozpor s mezinárodními závazky České republiky či by mu hrozilo nebezpečí vážné újmy. Z výše uvedených důvodů krajský soud žalobu zamítl.

pokračování

Proti napadenému rozsudku podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) **kasační stížnost**. Důvodem kasační stížnosti je podle stěžovatele nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky krajským soudem a nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku spočívající v nedostatku důvodů rozhodnutí. Stěžovatel nesouhlasí se závěry krajského soudu, že informace a zprávy o zemi původu jsou aktuální. Stěžovatel má za to, že v zemi zmítané vnitřními konflikty, jako je Ukrajina, se situace rychle mění a je povinností správního orgánu opatřovat co nejaktuálnější zprávy ke dni vydání rozhodnutí, přičemž v daném případě tomu tak nebylo.

Stěžovatel dále nesouhlasí se závěrem krajského soudu, že žalobní bod týkající se porušení § 12 je nepřezkoumatelný, neboť doplnění žaloby nespecifikuje údajné porušení § 12 zákona o azylu a pouze poukazuje na to, že stěžovatel ve své žádosti uvedl relevantní důvody. Stěžovatel k tomu uvádí, že již v protokolu k žádosti o mezinárodní ochranu uvedl, že v ČR žije 17 let, na Ukrajině nic nemá a nechce být zapleten do vojenského konfliktu a jeho rodina má problémy s Právým sektorem, že se obává pravých radikálů, kteří pronásledují jeho blízké a známé, protože nevstoupili do jejich řad a že to stejné by hrozilo i jemu. Žalobce má za to, že to jsou důvody, pro které mu měl být udělen azyl podle § 12 písm. b) zákona o azylu. Již ve své žalobě uvedl, že správní orgán je povinen zkoumat jak objektivní hledisko jeho obav, tak i subjektivní hledisko, což však neučinil ani žalovaný ani krajský soud, přičemž v řízení mají důkazní břemeno jak žalobce, tak i žalovaný a v pochybnostech musí být rozhodnuto ve prospěch žadatele o azyl. Pokud měl správní orgán pochybnosti o tvrzeních žalobce, měl sám učinit patřičná šetření.

Stěžovatel dále nesouhlasí s tím, jak krajský soud odůvodnil žalobní bod spatřovaný v porušení § 14a zákona o azylu. Porušení tohoto ustanovení spatřuje stěžovatel v tom, že by mu vycestováním na Ukrajinu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle § 14a odst. 2 písm. c) a d) zákona o azylu. Podle stěžovatele krajský soud tento žalobní bod naprosto nedostatečně odůvodnil pouze tím, že žalobce pochází z části Ukrajiny, která je pod kontrolou proevropsky orientované vlády. Z toho důvodu je rozsudek v této části nepřezkoumatelný. Z výše uvedených důvodů stěžovatel navrhuje zrušit napadený rozsudek a napadené rozhodnutí a věc vrátit žalovanému k dalšímu řízení.

Žalovaný ve **vyjádření** ke kasační stížnosti uvedl, že námitky v kasační stížnosti nemají reálný základ v postupu ani rozhodnutích správního orgánu ani soudu. Žalovaný vycházel z dostatečně zjištěného stavu věci, opatřil za tím účelem i relevantní podkladové materiály, s nimiž dal stěžovateli možnost se seznámit a vyjádřit se k nim či navrhnout doplnění. Stěžovatel nenavrl žádné další podklady pro rozhodnutí a ani proti způsobu jejich získání nevyslovil žádné námitky. Žádné nové skutečnosti nebo informace stěžovatel nechtěl uvést. Ve vztahu k doplňkové ochraně stěžovatel neuvedl takové informace, jež by doložily, že konkrétně jemu v případě návratu na Ukrajinu hrozí skutečné nebezpečí vážné újmy. Stěžovatel byl naposledy přihlášen k trvalému pobytu ve městě Strij ve Lvovské oblasti na západě Ukrajiny, kde není bezpečnostní situace negativně ovlivněna událostmi v Doněcké a Luhanské oblasti na východě země. Ve městě Strij žije bratr jmenovaného, o jehož pomoc se může stěžovatel v případě návratu opřít. Pro případ vycestování neshledal žalovaný ani rozpor s mezinárodními závazky ČR. Jakkoliv je stát zodpovědný za náležité zjištění reálií o zemi původu, je to žadatel, kdo musí unést důkazní břemeno stran důvodů,

kteřé se týkají výlučně jeho osoby. Stěžovatel svou část věcného břemene neunesl. V průběhu správního řízení nebyly zjištěny skutečnosti svědčící o možném pronásledování stěžovatele ani o vážné újmě, již by byl nucen v případě návratu čelit. Žalovaný má za to, že soud ozřejmil důvody svého rozhodnutí ve vztahu k žalobním námitkám dostatečnou měrou. Pokud se vyslovil souhlasně se závěry, k nimž dospěl ve svém rozhodnutí i žalovaný, nebyl jeho postup v rozporu s judikaturou Nejvyššího správního soudu. Žalovaný navrhl zamítnout kasační stížnost jako nedůvodnou.

Protože Nejvyšší správní soud shledal, že kasační stížnost je podána včas a je proti napadenému rozsudku přípustná, zabýval se otázkou, zda kasační stížnost podstatně přesahuje svým významem vlastní zájmy stěžovatele ve smyslu § 104a zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení kasační stížnost odmítnuta jako nepřijatelná.

Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost je **nepřijatelná**.

K tomu, kdy je kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany přijatelná, existuje početná a ustálená judikatura Nejvyššího správního soudu (viz zejm. usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, všechna zde citovaná judikatura dostupná na www.nssoud.cz), na kterou Nejvyšší správní soud v podrobnostech odkazuje. Stěžovatel k otázce přijatelnosti své kasační stížnosti, respektive podstatnému přesahu vlastních zájmů, neuvedl žádné argumenty. Nejvyšší správní soud se proto toliko v obecné rovině zabýval důvody přijatelnosti kasační stížnosti ve smyslu citovaného usnesení č. j. 1 Azs 13/2006 - 39 a přijatelnost kasační stížnosti neshledal.

Stěžovatel předně namítal neaktuálnost informací o zemi původu. K otázce aktuálnosti informací o zemi původu se Nejvyšší správní soud ve své judikatuře opakovaně vyjádřil. Podklady, které shromáždil žalovaný (Informace Ministerstva zahraničních věcí ČR ze dne 1. 8. 2014 a ze dne 21. 5. 2015; Zprávy vysokého komisaře OSN pro lidská práva o stavu lidských práv na Ukrajině ze dne 1. 6. 2015; Informace Úřadu vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (UNHCR) ze dne 15. 1. 2015; Výroční zprávy Human Rights Watch 2015 ze dne 29. 1. 2015; Zprávy Freedom House, Ukrajina leden 2015; a Výroční zprávy Amnesty International 2014/2015 ze dne 25. 2. 2015) lze považovat pro posouzení rozhodných skutečností této věci za dostatečně aktuální v době vydání žalobou napadeného rozhodnutí (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 2. 2009, č. j. 1 Azs 105/2008 - 81). Jak již konstatoval krajský soud, stěžovatel v žalobě netvrdil, jaké konkrétní události se měnily ve vývoji situace Ukrajiny, které by měly konkrétní vztah k jeho osobě, ani v doplnění žaloby neuvedl žádnou informaci o zemi původu, kterou by žalovaný opomněl hodnotit. Nejvyšší správní soud k tomu dodává, že ve stěžovatelem podepsaném protokolu o seznámení se s podklady pro vydání rozhodnutí ze dne 12. 10. 2015 je uvedeno, že se stěžovatel seznámil s výčtem informací, podrobně se s nimi seznámit nechtěl. Nechtěl ani uvést další skutečnosti nebo nové informace, které by měl žalovaný vzít v úvahu při posouzení jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany.

Stěžovatel dále nesouhlasí se závěrem krajského soudu, že žalobní bod týkající se porušení § 12 je nepřezkoumatelný. Nejvyšší správní soud k tomu uvádí, že důvody, které

pokračování

stěžovatel k § 12 zákona o azylu konkretizuje v kasační stížnosti, nebyly uvedeny v žalobě ani k výzvě krajského soudu. V žalobě stěžovatel pouze uvedl, že žalovaný porušil § 12, neboť stěžovatel splňuje zákonné podmínky pro udělení azylu. Krajský soud vyzval ustanovenou zástupkyni k doplnění žaloby a ve vztahu k § 12 konkretizoval tuto výzvu tak, aby žalobce uvedl, v čem spatřuje porušení § 12 zákona o azylu, tj. aby uvedl důvody, pro které se domnívá, že splňuje zákonné podmínky pro udělení azylu. V doplnění podání ze dne 25. 1. 2016 žalobce k tomuto žalobnímu bodu uvedl, že shledává důvody pro udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu a podle něj jsou důvody, které uvedl, ve své žádosti relevantní důvody. Dále uvedl, že je uprchlíkem *sur place* a jeho obava z pronásledování je opodstatněná. Orgán rozhodující o udělení mezinárodní ochrany je povinen zkoumat jak objektivní hledisko jeho obav, tak subjektivní hledisko, což se v daném případě nestalo. Nakonec se vyjádřil k rozložení důkazního břemene podle čl. 4 odst. 5 kvalifikační směrnice.

Nejvyšší správní soud ve vztahu k formulaci žalobních bodů ve své judikatuře dovodil, že žalobce je povinen obecně a stručně, nicméně srozumitelně a jednoznačně vymezit skutkové a právní důvody tvrzené nezákonnosti nebo procesních vad správního aktu tak, aby bylo zřejmé, v jaké části a z jakých hledisek se má soud věci zabývat. Úkolem soudu není domýšlet argumentaci žalobce (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008 - 78). K žalobám ve věcech mezinárodní ochrany uvedl rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v usnesení ze dne 8. 3. 2011, č. j. 7 Azs 79/2009 - 84, následující: *„Žaloba ve věcech mezinárodní ochrany podléhá stejným pravidlům jako žaloby jiné. Judikatura zde ovšem akceptovala určitý nižší standard požadavků na přesnost vyjádření žalobního bodu. To plyne z usnesení rozšířeného senátu ze dne 23. 2. 2010, č. j. 2 Azs 10/2009 - 61 (dostupné na www.nssoud.cz), přibližujícího i k tomu, že žalobci jsou cizinci handicapovaní jazykovou bariérou. I v těchto případech ovšem žaloba musí alespoň v hrubých rysech obsahovat vyjádření, co žalobce rozhodnutí či postupu žalovaného vytýká.“*

Pokud krajský soud vyhodnotil podání žalobce tak, že ani v doplnění žalobce nespécifikoval údajné porušení § 12 zákona o azylu, Nejvyšší správní soud k tomu konstatuje, že stěžovatel ani prostřednictvím ustanovené zástupkyně k výzvě soudu nekonkretizoval, jaké jsou konkrétní důvody, pro které má za to, že splňuje podmínky pro udělení azylu. Právní náhled žalobce na to, proč se měl žalovaný dopustit nezákonného rozhodnutí, se nemůže spokojit toliko s obecnými odkazy na určitá ustanovení zákona bez souvislosti se skutkovými výtkami. Pokud žalobce odkazuje na okolnosti, jež jsou popsány či jinak zachyceny ve správním spise, nemůže se jednat o pouhý obecný, typový odkaz na spis či jeho část, nýbrž o odkaz na konkrétní skutkové děje či okolnosti ve spisu zachycené, a to tak, aby byly zřetelně odlišitelné od jiných skutkových dějů či okolností obdobné povahy a aby bylo patrné, jaké aspekty těchto dějů či okolností považuje žalobce za základ jím tvrzené nezákonnosti (srov. rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 12. 2015, č. j. 2 Azs 92/2005 - 58). Stěžovatel v žalobě pouze odkázal na svoji žádost o mezinárodní ochranu, nicméně z jeho strany ke konkretizaci tohoto žalobního bodu konkrétními důvody, pro které považuje napadené rozhodnutí za nezákonné, nedošlo. Stěžovatel byl navíc právně zastoupen a v jeho případě se nemohlo jednat ani o jazykovou bariéru, neboť mluví česky. Soudy jsou povinny při přezkumu rozhodnutí správních orgánů ve věci mezinárodní ochrany nad rámec žalobních bodů respektovat princip *non-refoulement* (nenavrácení cizince do země původu v případě hrozící vážné

újmy), ze žádných okolností nyní posuzovaného případu však neplyne, že by krajský soud tuto povinnost nerespektoval. Z odůvodnění napadeného rozsudku plyne, že se krajský soud zabýval otázkou, zda by stěžovateli v případě vycestování hrozilo nebezpečí vážné újmy (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 5. 2016, č. j. 5 Azs 220/2015 - 35).

Stěžovatel dále namítal, že krajský soud žalobní bod týkající se porušení § 14a zákona o azylu nedostatečně odůvodnil pouze tím, že stěžovatel pochází z části Ukrajiny, která je pod kontrolou proevropsky orientované vlády. Nejvyšší správní soud k tomu uvádí, že opakovaně vyslovil, že situaci na Ukrajině nelze ani dříve ani v současnosti klasifikovat jako „totální konflikt“. Jedná se toliko o konflikt izolovaný pouze na východní části Ukrajiny, přičemž jeho intenzita i v dotčených oblastech výrazně kolísá (např. usnesení ze dne 15. 1. 2015, č. j. 7 Azs 265/2014 – 17, ze dne 17. 6. 2015, č. j. 6 Azs 86/2015 – 31, ze dne 21. 4. 2016, č. j. 4 Azs 52/2016 – 33, nebo rozsudek ze dne 13. 7. 2016, č. j. 2 Azs 127/2016 - 31). Nejvyšší správní soud považuje odůvodnění krajského soudu v tomto ohledu za dostačující a přezkoumatelné, neboť ze žaloby plynulo pouze to, že u žalobce mohlo dojít k jeho vážnému ohrožení v důsledku vnitřního ozbrojeného konfliktu a vycestování by bylo v rozporu s vyhláškou č. 328/2015 Sb., neboť Ukrajina není bezpečnou zemí původu. Krajský soud se vyjádřil tak, že tato samotná skutečnost neznamená, že by vycestování bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky. Vzhledem k tomu, že žádost o mezinárodní ochranu nebyla zamítnuta jako zjevně nedůvodná podle § 16 zákona o azylu z důvodu, že by žadatel pocházel z bezpečné země původu, ani v tomto rozsahu neshledal Nejvyšší správní soud odůvodnění krajského soudu za nedostatečné.

Nejvyšší správní soud žádný důvod pro přijatelnost kasační stížnosti neshledal. Kasační stížnost je tak nepřijatelná ve smyslu § 104a odst. 1 s. ř. s. a jako takovou ji Nejvyšší správní soud musel odmítnout.

O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., podle něhož nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

Usnesením krajského soudu ze dne 8. 1. 2016, č. j. 61 Az 10/2015 - 20, byla stěžovateli ustanovena advokátka JUDr. Jarmila Bajerová, přičemž ta stěžovatele zastupovala ve smyslu § 35 odst. 8 in fine s. ř. s. i v řízení o kasační stížnosti. Hotové výdaje ustanoveného zástupce a jeho odměnu platí stát. Nejvyšší správní soud zástupkyni stěžovatele přiznal odměnu za 1 úkon právní služby, a to za písemné podání nebo návrh ve věci samé – sepsání kasační stížnosti [§ 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)]. Za jeden úkon právní služby náleží odměna ve výši 3.100 Kč [srov. § 7 bod 5 a § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu] a náhrada hotových výdajů 300 Kč (srov. § 13 odst. 3 advokátního tarifu). Zástupkyně stěžovatele doložila, že je plátkyní daně z přidané hodnoty, a proto odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů činí celkem 4.114 Kč a bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

pokračování

P o u ě n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 14. září 2016

JUDr. Petr Průcha
předseda senátu